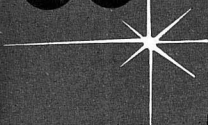

ISSN 0134-5222

'86

Widyaz

11

Өтөн беш илде күнөйлү, гүзөйлү Азербайжанын тарыхы проблемалары, жинкшаф, өз мубариза жоллары өздүн публицистикамыз бир-биринден докорди мовзулар вериб.

Совет Азербайжанынын галдт халгаларга чигинчино кеңдиги жоллар, кардт тасорруфатынын мухтаж сабедоринде газандыгымыз угуурлар, олконин умучин баятсында Азербайжанын ролу... Бутун булар публицистикамыз мовзу худудларында да муу-жандырды.

Булук Ветон мунарбисинде галабозинин 40 илдинин жазычыларымыз чактуу публицист жазы иле гаршылабылар. Расим Тагъевини «Хатиралардо Јаша-яллар» китабында илд дафол оларга жазычыларымызнын чобфа баяты кениш шекинде ишылгалардырмыз. Рамиз Дугузун «Азербайжан» серилешдир. Мамедов Кадымын, Эшнага Јаснидандин, Омам Исмаевин актарымызды бу соналди жазылары арзылды догуур.

«Азербайжан» журналынын јубилеј номреси озголт хазырланымшыды.

БAM, Тyмен, Арханкелск, бешилдиги ири тикитилдери публицистикамыз дигат мэркэзинде дајауны. Мэрхум Вагиф Ибраһимови, Сојауш Сорханлынын, Јусуф Исмајил-оглу жазыларында эсрин тикитилдери бутун эзэмэти иле корурун. Тээсүф чиги бу мовзуда јазылды эсрлерини чокун тасирин характер дашылар, ата омагында узак дүшүмү кычкыларын баяты биртарафли кестерилди, олардын психологикасы ачылымды, баятын чотиндиклери үтүлөнир. Биз истордик кн, бу тикитилдери Умумиттифак аномитјети бу азербайжанлы кычкылары бу сарфакла фазајитин да ва паргал болжаларга эксини тасыни. Буунда Јанкин, истордик кн, азербайжан Азербайжан эсрлерини проблемаларына халэ һалди олунушымыз, рајонларымызга, гылары нишаныл кезлајэ-кезлајэ гарыган, тасорруфаты бей-он гочанын умидинде галан кендиреререр чакырган, бошалан ата омагыларынын лорднин ојадан јазыларында да сајы артысын, Азербайжан Атом Электр стансијасында, Сумгајат ва Кировада заводларында, Бакы тикитилдериинде факто проблемл галыр ва публицистикамыз бунда лателэ олманалдыр.

Иш далынча күтүлган ахын, мовсуми галавич далынча кетмак кендиримизини мөнавин наванасында доширле. Еле кендир вар ки, һэр мовсумда 600 — 700 киши јола салыр. Илдин эле һэмин адамларын психологикасы, эхлагы да доширлир. Рајонларымызда кн ишчи гувансини тамамилэ тә мин этмак үчүн сөнаје мүссесилерди шибэксис кенишлендиришлөдилер. Башга чур кендир ахынны гаршылаш аламыз олманалдыр. Чавалар ичтинде ишчиле чөлб едилмэселер, алдерин, аварачылыгын, худитангылынын, чинајетлерин мејданы бала кенишленчак. Бутун булар республикадан канара да јайлыр ва халгымызын нуфузуна да тәсир кестерир. Бир-бири иле багылы олан бу мөселелер бир систем шаклинде публицистиканын дигат мэркэзинэ чокилмэш, чэсарэтлэ јоллар ахтарыш келдијинде дајанди рус публицистиканын вөтандашлыг тэчрүбесинде, чэсарэтинде ојрнмак лазымыд.

Узугузу канар олгаларни мөнавин гапильарыны ачар, экинчи ва јени мәтлүмат вери јазыларынын азылгында һөмиш килејленишир. Бу тилди эсрлерде еттијач јени да галыр. Харачи олкелер мөгсөдди, Јарадычылыг есамјетлоринин нотичаларни һөвр олунмалыдыр. Өтари турист гедирле иле охучуларымызын јүксак зөгүнгэ чаваб кермак олман.

Јол гедирле арасында Нөби Хэзринин Иран, Туркия, Исламийа, АБИ, Јапония ферралери нотичаларында јараныш эсрлер иле тилмат зонкилдијини, һәм да ифай тазина кере сечилер.

Магсуд Бачъевини Өфганистан һатгында «Дорд илде көрдүклерин» эсри, Чабир Новрузуи «Он Једди

кун», Өғлибар Бабаевини «Ветнамдан гедлөр», Не'мат Везелдинин «Јола» јазылары да маргалт охурур.

Бу тилди эсрлерде булук охучу марагыны кестормак сарыдан Маммед Асланын «Фэррумурун кудийини вараанда» во Газенор Пашанын «Атлы да Дөчлә—Фөрат санилдеринде» китабларыны хатырламылыгыр. Бу китаблар һом музалифдорин, һом да умумитјетлө бодин публицистикамыз чидди угуурлардыр.

Чануби Азербайжан мовзусу эсринимизде, ушадангач һатманын диниди јаздыр һәм бу мовзуну бөлује эсинде һалди тээсүф иле эрфинди. Махсудлуи ва Ордубадинин романылары эрини аввалларинде бөкс едир. Чәнуби Азербайжан мовзуеулу носилдерин руһна дафа деринде һолдурмаг үчүн «Колчак кун» кини романылар илди да Јаридымлыны, мин-мин илтилаб мучадинини фачилэ, талеји фонидра халитмызы тарихини факлати бутун эрлерини илди дунјага кесторилмөдилер. Сөһраб Фахрур кини көркомли шариринин, һәмид Маммедзаде кини алиминин наср эсрлери Јазмалары бөксэ да бу заруретин догур. Лакин бу саһоде Јарадычылыг ахтарышлары кенишлендири.эмалидр.

Бу мовзуја публицистик мучраточи биз дафа чок Мирза Ибраһимовуни, Аббас Замановуи, һәмид Маммедзадевуи, Сирусуи, Сабир Эрировуи јарадычылыгы галыр корурук.

Сирусун «Шөһридр корнүсү» мөгалисини хусуси гејд етмак истәјирим. Шөһридр китабларынын тәһдиди бөксэ вәтөндашлыг эгидеси һатгында публицистик дүшүчөлөр чөвридр. Мөгәлә Шөһридр агарысыны дафат едирим: «Олар беле дүшүчүдрлар. Бунда кини кесир-кесини бирлөшкөтүр. Шөһридр вәтенин эсинде да Гөбриз мин америкалы эабит кесторир, бир бакмылы һэким, мүнәндис јок!»

Муаллифин Өрдәбил радиосе верилиншндон јаздыгы парча Чәнуби Азербайжан публицистикасынын чок дөјрди нумунесидир. Өрдәбил радиосе узуну Јурдашларына тутуб дөјр: «Јөрб вәтәндәјитини алуудикин кесторин азербайжанлы манавлар, әдир Сири тегрәтини вәрса, өјиндиконик нөкәнлордо, үрәјинини үстүндә Гөбрин сөкс актрисаларынын, тәхас чобанларынын (новоблар нөзәрдә тәтүлдү — Сирус) шөкилдорин дөјил, Өрдәбилини мәркәзиндә Шөјх Сәфи мөбәрәсиндә ујулан Шах Исмајил Хотайини эксини кәздирмәсиниз».

Бу бөлуј публицистик етирас бизин јаздымыз Чөли Мамедлулузавонди бирлөшкөтү салдыр. Бу кун Чөли Мамедлулузавонди Азербайжандыкы вөтөнпорвортлик мејданыдыр. Һәр кини уруинде һәр чүз дини, намуе, вөтөн һисси вәрса, оранын гејдини галмалдыр! Ахытмалы галларымыз, еһсан етмөли пуларымыз вәрса, көзүмүзүн габагында үрәкләр паралајан Азербайжан матомәккы дурур».

Бөлүк әдибни бу фөрјадандын сопра Чәнуби Азербайжанын тәлејинде да дојор вәтенин? Беч нә! Бөкс һәмид публицистиканын бирлөшкөтү.

Ботта Мирза Ибраһимов кини — бу мөвузун тәлејинде дашымыш јазычымызын 1947-чн илдә Јаздыгы ва нечә-нечә епик эсрә бөкс едәчөк гөдр ээкин ва фачилә јолук материалы иле долу ола «1945—1946-чы илдердә Чәнуби Азербайжандә милл-демократик һөрәкәт һатгында» илдә эсрлерини бөлуј һүчүм, кесторил мөгалини хатырлајанда ејин мовзуда индик кн јазыларынын сакитлиги иле барышмаг чотин олур. Умумитјетлө, публицистикамызда Вөтөн вә вөтөндашлыг проблемл чок чидди сөһөт мовзуеулар. Азербайжаны бутөлүкүдә ва бөлуј тарихи кәсминде кесторин ва мухтәлиф дилләрә чөврилб јайлан эсрлерини чок адыр. Гоишү республикалар һатгында оларла беле китаблар пар.

Н. Нориманов дөјридр: «Сиз ата-бабаларымызын мугдәс йерлерини о вахт Вөтөн дөјә билерсиниз ки, олуи саһиб олсынмыз».

Вөтөнин саһиб олмуј үчүн көрөк олуи кемчишини ва индисини дөридр ојрнөб биләсин.

Тарихимиз етрафинда мубәниселәрини узандыгы бир вәхт чок нөсә тарихи ојрәтөк ишини өз өлдәсин публицистика котурур. Сөјрән Вәдиевини «Гөдим, гөдим Азербайжан», Анарын «Халча мүдриклиги» китаблары бу чөһөдтә угурун умумиләрдир. Јахши ишлөтө јаздыгы бөксэ ојрәк китаблар дөјөдүдр, әјәтлө нотичлик гурбаны олурлар. Мөселә Теймур Бунчичевини ат үстүндә Азербайжаны сәјәштә чыкмаг арузуе Јахшыдыр. Нечә мүдәдәтди ат үстөдир, «Гызыл гајә» китабы бөкс олунуб, лакин о һолә до Газахдан канара чыха биләш, ва, корурун, чыха билмөгәчөк до. Әлисефә Мамедов исе «Гараздында Кур» бөлујчә кедиб Хәзәр бөкс ојрәк дөјә дөјәбил. Музалифдорини бу диларларын тарихи-этнографик очеркени Јаратмаг тәһшәбууслары бөјинимәлидр. Лакин биз арузуларгыш кн, бутөв Азербайжаны кестөрә билән очеркәр до Јаранын. Тээсүф ки, Азербайжан харитәсиндә Неч бир ахын, археолог, этнограф јагыз дөјәмини јерләр олдуру кини, неч бир публицистин јагыз дөјәләр Јерләр до чөхдур.

Төгәндимиздә публицистик руһ эабиф олдуру кини, публицистик руһ эабиф олдуру гүлүр эабидр. Јухарыда кесторидин чатышымызла, умумитјетлө республикамызда елмин, мөдәнијетин, мөнави һәјәтлимизин бир сыра һалди вәчбч олан проблемалары иле әрзиндә публицистикасына раһатлыг вермөгәлиди. Биз олуи чөкс едәб дөјә, Јола кестөрә, бөјинән ва Ја инкар едәб кур, гејрәтлн эсини һәр кун ешитмөгәли идик.

Чөли Маммедлузавонди, Нориман Нориманов, Үзејри Һәмчөбөри, Өмөр Фанг Немаззаде, Бүсејли Мамедзаев публицистикасын адын кесторир кн эсини аввалларинде олардын бөлуј вөтөндашлык јангысы иле гәдр дөјәләрдылары бир чок ичтинә мөнави проблем бу кун до бизи ағырда-ағырда гаршымызда дурур ва һөллини көзлөјр. Мөзб бу муаллифдорини мөгәндинде баханда бизим архајынчылыгымыз, долгаылыгымыз, лагејд-лијимиз, тарих гаршысында дашылдыгымыз бөлуј мөсәлеләри биканалыјимиз ва публицистикамызын динешен јиди адама гөрбөк калыр. 44 ил аввал Сөмөд Вурғун Јаздыгы: «Мон сик дөмәјлөј ки, Азербайжан публицистикасы, һалә Мирза Фәтәли Ахундов ва Бөсөбил Зәрдабидон башлајараг, һәмшә Азербайжан ичтинә фикрини инкишары тарихиндә олдулчә бөлуј рол ојнамышдыр, һом до јалныз Азербайжан фикрини инкишары сәһсиндә илд, бутун Јахши Шарг халгыларынын фикир тарихиндә беле бөлуј рол ојнамышдыр».

Тээсүф ки, Азербайжан публицистикасы инди өз сөрәдәләримиздә канара аз-аз, чөтиниклө чыкыр.

Публицистика тарагымызын бир сыра проблемлери ләгедир.

«Вөтәндәш үчүн өз Вөтөнини тобин сөрвәтлөрини вәһини мунасибәт көрмөк гөдр ағыр эәзб јохдыр». Олжас Сулейменовун бу сөзлөрини хатырлајар. Әдәбијаттын партијалылыгы — партија гөрәрларынын тутугузу кини тәкәр матејл, эксини, бу гөрәрлары һөјат материалы өөсында кенишлендириб эаб кенишлөдирмөк, дигәтти башлыча проблемләрә чөлб етмөдир.

Биздә исе нефт һатгында дастанлар пар, олуи һакитләрини агарымыз еттијәндондан һәмј Јазыр, лакин нефтин Абердондакы, Давачи мөшалоронди гара лөкәләр, Бакыны бүрүүн чыраб көлдөр, Јералты сулар һатгында исе олмәксә бирчә дөфә ССРИ Нефт Сәнајес Нәзирлији гаршысында һөјачан сигналы галдыран јохдыр.

Нижә биз Бакы нефтинин мујјон фанзинин Абшеронун төгәндимәсини, торпагарымызын гөрүнамасына сарф олунмасыны тәләб етмәмәлијим? Није чүзүн электрик керсини үчүн Курүн үстүндә снләнә дәр

Јацалар Јардылмалы, олуеу да аз олан мөшәләр? Бу олуи саһиблери коллорни илдә галмалдыр? Вөтүн бири, иниси бөкс етмәдизини?

Нижә Бөрдә мөшалорини мөшә едән рајон рабәрини төрифлөгәлә әлимиз коллор? Һатгында китаблар, очерклар, поемалар Јазылдыр. Није Загагала, Балаган, Гах кини рајонларымызда минләрлө чаван ишчи кәздиги һалда Балакани филлинин ес'мал едән завод элөзәнин өзүндә тикилдир?

Дөјә биләләр бу, дөвләт ишидир, вәид Умумиттифак планлаш чалары иле бағдылар.

Бос Сибийи иларинин Орта Асияја ахидылмәсы дөвләт иши дөјидимиз? Бос рус јазычылары бу илар-јерини сәви олдуғуну нечә субут ед билдирләр, өз партерини ачдылар, кинимсә гөзбөзүнә дүчәр олмадан није готхмалдылар?

Гулу Халилов «Улдуз» журналында чеп еттирдир. «Тәхирасалинмәз вәзифә» мөгәлисидә торпага, тобмәт тәјријиди, ексолог проблемләрдан, эрәгәт чөтгытына сәбб олан сә вәләр до, рајон рабәрлөрүнни өзбашыналыгында кәсәрди сөһөт ачыр. Олмазы бу проблемәр умумилешдилриси ва Јазычылар Итифакынын тәһшәбуусу иле, бутун рајон рабәрлөрүнни иштирак едјин бир мунашәриб кечирлсин!

Биз гаршымызда дурән бутун проблемлорини јазычы сыра иле дүзәлө биләчүни сәдәлөв инамдан узатгыр. Лакин сусмаг ва һарин, тох бир архајынчылыг дөјә чинајетдир. Фәбидит бу ичмесәнт халт һәјәтлимиз бутун сәһиблөрини нәзәрәт алтында сахламалдыр. Јаранан «јени эиһиләрни» до мөнавин дөјорн олчүлмәлидр. Канигәдә отуруб тәзә бәрван идејалары вермак, халга эиһә јаратмаг олмәс. Һәм до чок вахт бутун халгы танымәдә адмалар едир. Тә эиһиләрни эсини узидүмәсә, бәсилтүмәрилмәс, тәзә өвләләр ләз үчүн аилә үчүн мәрәмә иле гәдрә до јүзүн кәлмәјин јердәрә бәси «кугајоги» мәрәсимларын тәһшин адама гөрбө калир. Бизчә, тәзә өвләлөндәр үчүн ил эиһәрәт јери — әбди севки әбидәс олманләрди: Фүзули, «Делн ва Мәчүн».

Азербайжан динини бункуну инкишафы, зонкилди иле һәммыз фәхр едир ва бутун Ленин милди сияјестини бөкс гәлбәсн сајдыр. Лакин эле бу сияјестә өзү тәләб едир ки, ала динимизин тәлеји ва бәзи идрәләрдо бу дилә мунасибәт бәрәдә дөридрон дүшүк. Биз идрәт рабәрлөриндә ала динимизә ва халга һөрәт тәләб едирим. Јазычы тәләб исе миллдорини тәләбидир!

Азербайжан диниә лагејлди марксенизин Шөртә — Иран, Туркәјја, Јолул батлағатарын бу олкомани дөјәләрини балта чамалдыр. Мон зијалы ва дил проблемл иле багыл Өмөр Фанг Немаззадефини 1915-чн илдә «Јени иргәл» гәзетиндә гөдр етдијини «Ешг ва мөһәббәт» мөгәлисидон бир мисәл кәтирмәк истәјорим. О Јаздыгы: «Севкили охучуларыни Миллдорини ган ва он ичиндә чалышдыгы беле бир һикәмәдә һәмшәли. Бәлдә дөјәсини ки «дүшүн ки миллдорлар өзүндә до даһин вар? Бир кини тичәк билә-белә гәслә дашымыз, амма үрөкдон миллдорлар олар. Белә инкүзүләр бөкс до ала биләсин. Лакин мөн инанымрам ки, динини сөмвөјн миллдини севсини. Чүнки дил миллдини тәк ишандылар, миллөт севкинсини биринчи әләмәтидр».

Турк дини си до өлө өзүмүзүндур. Балбук динимиз дунјадакы асан ва көзөл дилдордон биридир. Елә асанлыгы сөббондандир ки, бәзи миллдорлар арасында үмуми дил кинидир. Бир рум иле бир ерманинин туркчөдө өзә бир дил иле дашышыларын көрмәсини. Балбукн бизим бәзи ағалар динимизин

чаткилигини бəһанə едиб, евд арвад-ушаг илэ дэ озкə дил илэ данышмаг хəялында бузунурлар. Тифлис дэ беш иналды бир араж кəлэндэ кормиссиниз ки, өз дилд илэ данышсын... Бəлэ ханымылар дєсанс ки, миллэн дилэ дүшмэндилэр. Буныларын аллары өзкə, диллэр өзкə, адэтлэри өзкə, дилəклэри өзкə, мəһəббэтлэри өзкə. Билмирэм буналарын миллиликдэн пəллары нєдир? Билмирэм бу кедилшə һара кедирки?.. Чашыб гəлырам. Уфəг бир миллэт һеч Јохкə өзуну бəгдудур, өз варлыгыны һэр јол илэ дэ олса, оакылар бидилдир. Өз еһтарымыны сахлајыр, өзуну сажылар. Амма бир. Лап терсинэ, эн чок өзүмүз өзүмүз бəлєммирик. Өз əлимиздэ өзүмүз гəбир газыјырыг.

Классик публицистикамызын бела сарсыдычы бир гүдрэтлэ сөслəнэн нумуналариндэ зинајылардан ардын вəтəндашлыг мөвгєи тəлэб едилдирди. Лагедјдик, бикəнэлкə ишша олундур.

Биз бу күн публицистикамызда һəгигəтин кəзунэ дүз бахан бела бир еһтарысы, вəтəндашлыг кəсəрини тəуссүф ки, кəрə билмирик.

Гəзет вə журналларымызда очерк, мəгалə, публицистика адына бурaxyларан јазымыларын бəјүк əсəријəтинин сонəткарлыг сарыдан һеч бир олчүјə Јахын кəлимедиянин кəстəрэн онларла фəкт дєјə билдирдим. Јакин буналар һамыја бəлли олдујуна кəрə мən билэ-билэ үмүни проблемлэр үстүндэ дајандан кєр.

Инди... «нə партијанын, нə дэ халтын тəмтəрагды сөзчүлүјə вə хырда мənшəт мөвзуларынны гурдаламага, конјуктурчудуга вə ишбазлыга еһтијач јохдур». Биз бүтүн фəалијəтимизə партијанын XXVII гурултајында дєјилмиш бу сөзлэрини ишыгында бахмалыјыг.

Азэрбајчан јазычылары күтлэви мəтбуат органдарынны, хусусэн радио вə телевизијанын ишиндэ фəал иштирак едилрлэр вə инасафэн дємак лазымдыр ки, һэм радионун, һэм дэ телевизијанын елэ эн дəрјли, чидди верилдишлэри, ја классик əсарлэринимиз əсасында, ја дэ мүасир јазычыларымызын Јахындан кəмəји илэ һəзырланыр. Телевизијанын əдəбијјат баш редаксиясынын бə'зи ахтарышлары бизи севиндирир. Сон вахтларда, хусусэн дэ радиода, јардычылыг ахтарышлары кенишлэнсə, бə'зи үгурлу верилдишлэр олсə дə, күлл һалында бу сəһлэр халгын вə дөврүн тəлəбиднэн керидир. Беш илдэ Низамини экранда чəми бирчə дəфə кермушүк. Нəсимин, Фүзули, Сабир исə тамам кəрүнмəјиб. Əдəбијјатə дəхли олмајан «Јазычылар» исə күндэ экрандалыр.

Телевизија кəнч нəсдин вəтəндаш кими тəрбијəси һаггында аз дүшүнүр: Симасыз, шəхсирјəтсиз, характерсиз адамчыгазлар, лаглагы илэ долу сəһнəчкилэр экраны, бурүјүб.

«Литературнаја газета» һаглы олараг кəстəрир ки, телевизијаја шəхсирјəт лазымдыр. Шəхсирјəт олсə, һəтə тəсвирэ дэ еһтијач азалар, биз онун сəббəтини марга диялэјарнк.

Јакин Азэрбајчан телевизијасы шəхсирјəтдэн, характердэн гəчыр. Хырда мөвзулар, хырда адамлар, хырда актјорлар... Белчə «башагрысыз» јашајырлар. Буна кəрə дэ чидди əдилблэр телевизијадан узаглашыб. Радио вə телевизија пјесларинин чохуну тəсадүфи адамлар јазыр.

Телевизијамыз əдəбијјаты, јазычыны бəјүтмэк əвəзинə бачардыгча кичилдир. Бир кəрүшə он шаир дə'вəт олунур, имкан дүшүкчə бəјүк јазычы əмəјини дага гојан сəһнəчкилэр кəстəридр. Мəс'улијəтсизлик о јерə кəтир ки, гүшбаз гүшунун, мєјмунојадан мєјмуноун адыны «шаир» гојур.

Кимдир буну едэ? Өзлэри угурсуздуга дүчар олшү кəһнə «шаирчкилэр».

Мən мугəјисə үчүн мəркəзи гəзетлэрин иллик бағамаларынны кəздэн керидрим. Гəзетлэрин Азэрбајчан үзрə хусуси мұхбирлэри бизим əдəбијјат вə мəдəнијјат

мəсəлэлэрини диггəти артырмалыдырлар; башга рес-публиканын мə'нəви һајатынын кəзэл чəтлэриндэн урак долусу данышымын нємрлэрдэ биздэн чок вахт план вə тəсэрруфат рəгəмлэри верилр.

Биз бүтөвлүкдэ публицистикамызын əсəсин Совет Азэрбајчанынны буюкуну ибузу вə ишкифаф сəвијəсинə јарашан бир сəвијјадə ешитмэјли арзулјырыг.

...

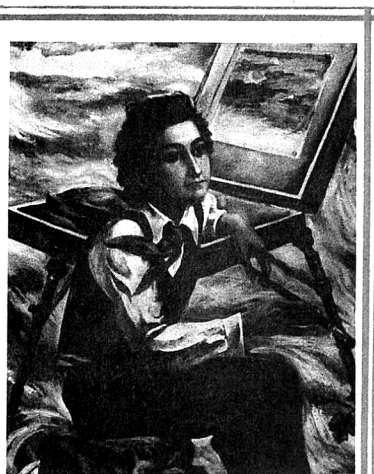
Чəми он дөрд илдэн сонра башаријјəт бу мин илин ашырыгындан нобəти əсрə адалајач, биз «отэн минилдин». Низамин вə Нəсимин, Фүзули вə Сабир јашамыш бир мин илинч адамлары олачагыг.

Биз истəрдик ки, бир чок ичтимап, əдəби-мəдəни вə мə'нəви проблемлэринимиз агры вə əзəбларымыз нөвбəти минилдијə адламасын! Кəлəчək насилдринимиз биздэн галла мирас бұтө вə гүдрəтлн бир халтын севинч вə хошбəхтлјли олсун!

Бу хошбəхтлјдэ дөгру бүтүн јоллар исə һəгигəтдэн керчир. Биз балаларымыза һəгигəтин кəзунэ дүз бахмагы еһрəтмөлјдик. Низамин дємиш:

Дөгру јазмага вар мадам ки имкан,
Нечин кəлмэлдир ортаја јалат...

Сабир РҮСТƏМХАНЛЫ.

Исмайлов
Камрүссам
Сəһ'ан Пирјив.